

Włocławek, dn. 09 maja 2016 r.

OSPOW-SP/20/2016

**Pan
Olgiert Podgóski
Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej
Ministerstwo
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 11
00 – 513 Warszawa**

Szanowny Panie,

Zarząd Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „DLA NASZYCH DZIECI”, w nawiązaniu do prowadzonych rozmów telefonicznych przekazuje informację w zakresie kierunków przeglądu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Najbardziej priorytetowo uznajemy za wskazane podjęcie natychmiastowych działań mających na celu przywrócenie możliwości dalszego funkcjonowania centrów ds. obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych na zasadach obowiązujących przed 1 stycznia 2016.
 2. Z posiadanych przez nas informacji wynika, iż bardzo istotnym problemem jest zbyt mała liczba regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych w stosunku do ilości dzieci przewlekle chorych i niepełnosprawnych wymagających specjalistycznej opieki i rehabilitacji. Dzieci są przetrzymywane w szpitalach tylko dlatego, że nie ma placówek, które mogą przejąć nad nimi specjalistyczną opiekę. Zbyt mała ilość regionalnych placówek opiekuńczo – wychowawczych uniemożliwia rodzicom biologicznym utrzymywanie kontaktu z dziećmi, (odległość placówki od rodziców biologicznych od 200 do 400 km.). Powodem takiej sytuacji jest brak tych placówek w wielu województwach.
 3. Niepokoi nas bardzo mała ilość Interwencyjnych Ośrodków Preadopcyjnych, sytuacja ta powoduje konieczność długiego pobytu noworodków w szpitalach, z powodu braku możliwości umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Stan ten wpływa niekorzystnie na rozwój psychomotoryczny dzieci oraz przedłużanie się procesów adopcyjnych.
 4. W związku z rozbieżnościami dotyczącymi praktyk skreślenia z listy wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych w przypadku zmiany miejsca pobytu dziecka do kandydatów na rodziców zastępczych lub adopcyjnych, prosimy o opinię, czy w przypadku zmiany miejsca pobytu do kandydatów na rodzinę zastępczą lub rodziców adopcyjnych, dziecko powinno zostać skreślone z listy wychowanków placówki?
- . Przykładowe postanowienia Sądu:

„ udzielić zabezpieczenia do czasu prawomocnego postępowania poprzez ustalenie miejsca pobytu wnioskodawców na rodzinę zastępczą do czasu prawomocnego zakończenia sprawy”;

„ ustalić miejsc pobytu dziecka u kandydatów na rodziców adopcyjnych do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o przysposobienie”.”

5. W naszej ocenie należy dokonać analizy zapisów ustawy dotyczących równoległego kierowania naszych wychowanków do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych. W zdecydowanej większości wychowankowie ci, de facto blokują miejsca w placówkach. Należy zastanowić się jaka jest ilość wychowanków skierowanych do MOW, którzy w wyniku procesu resocjalizacji są gotowi powrócić do placówek opiekuńczo-wychowawczych.
6. W naszej ocenie należy dokonać weryfikacji katalogu zawartego w art. 95. ust. 3a ustawy. Umieszczenie dziecka w domu pomocy społecznej lub osadzenie w zakładzie poprawczym lub zakładzie karnym ma znamiona pobytu stałego, który nie będzie skutkowałą powrotem dziecka do placówki.
7. Dokonanie zmian w ustawie o pomocy społecznej w kwestii umieszczania dziecka z Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Domu Pomocy Społecznej. Na dzień dzisiejszy jeżeli dziecko i opiekun prawny pochodzi z tej samej gminy – nie stanowi problemu, kto jest płatnikiem, ponieważ jedna i druga strona pochodzi z tej samej gminy. Problem zaczyna się wówczas, gdy dziecko pochodzi z innej gminy niż opiekun prawny (*przykładem jest sytuacja, kiedy opiekunem prawnym jest wychowawca z placówki, a dziecko pochodzi z innej gminy niż wychowawca*). Dzięki takiej sytuacji dochodzi do konfliktu w kwestii płatności, gdyż zgodnie z ustawą o pomocy społecznej płatnikiem staje się gmina z której pochodzi opiekun prawny. Z doświadczenia należy stwierdzić, że dojdzie do sytuacji, że żaden wychowawca czy inny pracownik placówki nie będzie chciał pełnić funkcji opiekuna prawnego, gdyż może ten fakt wpłynąć nie korzystnie na budżet gminy z której pochodzi.
Wniosek – należy zmienić zapis ustawy o pomocy społecznej, w której wskazuje się płatnika w postaci gminy, z której pochodzi dziecko.
8. Należy dokonać zmian w zapisach ustawowych dotyczących odpłatności, za urodzone dziecko w placówce opiekuńczo – wychowawczej przez wychowankę pochodzącą z obcego powiatu. Na dzisiaj – koszt za urodzone dziecko ponosi ten powiat, na którym urodziło się dziecko. W obawie przed faktem, że placówki opiekuńczo – wychowawcze będą unikały wsparcia obcego powiatu w zabezpieczeniu ciężarnej wskazanym byłoby, aby zapis jasno określał, iż płatnikiem za nowonarodzone dziecko staje się powiat z którego pochodzi matka dziecka.
9. Z dotychczasowych doświadczeń należy wnioskować, że zapisy art. 100 ust. 4a jest w praktyce podważeniem zapisów dotyczących funkcjonowania zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, który to w każdym przypadku uznając za zasadny powrót dziecka do rodziny naturalnej przygotowywał w tej sprawie wniosek i kierował go do sądu celem rozpatrzenia sprawy. Obecne brzmienie wzmiankowanego artykułu skutkuje obowiązkiem podejmowania działań absorbujących placówki, ośrodki pomocy społecznej i sądy niezależnie od przesłanek zasadności wszczęcia postępowania.

10. Członkowie naszego stowarzyszenia uznali za zasadne zwrócenie uwagi na problematykę usamodzielniania wychowanków. W naszej ocenie należy zwrócić uwagę na to, że usamodzielnianie to ostatni etap procesu usamodzielnienia dziecka. Uważamy, że obecne zapisy ustawy są zbyt wąskie i praktycznie opisują procedurę usamodzielniania dziecka a nie odnoszą się do procesu usamodzielnienia dziecka traktowanego jako osiągnięcie pełni umiejętności społecznych w zakresie dorosłości do samodzielnego życia.
11. Istotną sprawą są kwalifikacje osób wykonujących czynności kontrolne w placówce ze strony organu prowadzącego. Ustawa bardzo dokładnie określa wymogi dotyczące wykształcenia i przygotowania kontrolerów z WPS. W przypadku zespołu kontrolnego powołanego przez organ prowadzący w jego skład mogą zostać powołane osoby bez właściwego przygotowania merytorycznego lub posiadających kwalifikacje nie związane z pieczęcią zastępczą.

Informujemy, że w dniach 15-17 czerwca 2016 roku będziemy organizatorem III Ogólnopolskiej Konferencji poświęconej tematyce miejsca rodziny w pieczy zastępczej pn. „RODZINA W LOKALNYM SYSTEMIE...”. Zamierzamy w jej trakcie przygotować wnioski środowiska w zakresie podsumowania dotychczasowego funkcjonowania zapisów ustawy. Będziemy czuli się zaszczytzeni jeżeli Państwo skorzystacie z naszego zaproszenia i będziecie naszymi gośćmi.

W imieniu zarządu i wszystkich członków Stowarzyszenia dziękuję Państwu za dotychczasową pomoc i okazywane zrozumienie. Wierzimy, że nasza dalsza współpraca przyczyni się do poprawy losu dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Z wyrazami szacunku
Marcin Lewandowski